

OXFORDDOWN

NYT Nr. 2 – 2013

Indhold

Engelsk Fåreavler.....	2
Får og Lam på græs.....	5
Dyrskuer.....	5
Dommerkursus	6
Vædderlamsskue	6
Individafprøvning af vædderlam	6
Kåring.....	6
Den årlige Elite-auktion i Tyskland	7
Generalforsamling	7
Gen-Ressourcer	7
Klovsyge.....	7
Importregler	8
Letland	8
Ulve.....	8

Bestyrelsen i Dansk Oxforddown:

Formand: Asger Markussen, Kærvej 50, Gl. Sole, 8722 Hedensted,
tlf 7585 2035, 2461 2035, asger.markussen@mail.dk

Næstformand: Harald Jepsen, Skads Byvej 97, 6705 Esbjerg Ø,
tlf 7516 0623, 2844 9036, brunkbjerg@mail.dk

Kasserer: Jens Christensen, Søndergade 57, 7080 Børkop,
tlf 2611 4989, bentaogbasse@gmail.com

Sekretær: Sally Pedersen, Sandagervej 98, 7100 Vejle,
tlf 7583 7801, sape@oeb.dk

Bjarne Wohlfarth, Grønlandsvej 361, 7100 Vejle,
tlf 7586 3623, wohlfahrt@mail.dk

Engelsk Fåreavler.

Vi har bedt Martin Johnson skrive lidt om sin Oxforddown-besætning.

Han har været formand for de engelske Oxforddown-avlere.

”Vi fik vores første Oxforddown i 1986-87 som del af en dårlig gæld. Manden, jeg hjalp på deltid, - en falleret maskinstationsejer – havde startet en forretning, hvor han solgte italienske tagsystemer, - og jeg hjalp ham med at få ordrerne hjem – og sikre, at arbejdet blev udført ordentligt. Alt syntes at gå godt, indtil betaling til mig blev nævnt, - så kom der alle slags undskyldninger.

Jeg besøgte deres farm en eftermiddag, og blev mødt af synet af flyttekasser i entre og køkken, - og hans kone, der var ved at bære kufferter ud til familiens bil. Hun forklarede, at Douglas allerede var i Frankrig, og at der skulle komme en lastbil efter deres Oxforddown næste morgen. Så: ville jeg ikke være sød at sørge for, at de var klar næste morgen.

Idet det var ved at gå op for mig, at jeg ville blive snydt, forklarede jeg om mine egne til godehavender, og at det bedste ville være at tage nogle lam til samme værdi. Hans kone gik straks med til det, så jeg skyndte mig hjem efter trailer og læssede tre gimmerlam, som straks blev kørt over til mine forældres lille ejendom ved den waliske grænse, - nær den lille markedsby, Leominster. Deres adresse var ”Longfriday”. Derfor har vores flok nu det navn.

Det følgende år købte vi 4 et- års får og alle syv kom til en vædder, som skulle have været til Frankrig for at forenes med min fallerede, tidligere ven.

Min kone, Jean, og jeg tog et ”Farm business lejemål” på ca 10 acres nær byen Odell, Bedfordshire det følgende år, eftersom en tur til mine forældre på 250 miles var lige langt nok i læmmetiden.

Det følgende år købte vi flere hundyr, og det var begyndelsen til Longfriday Oxfords. Fåreantallet er stille og roligt forøget, og nu har vi mellem 55 og 60 moderdyr, 10-12 et-års får, 6-8 vædderlam (til skue og auktion), 2 avlsvæddere og part i en vædder, som er importeret fra Tyskland.

Det oprindelige lejemål på ca 10 acres er stadig hovedbasen. Og så er der kommet andre marker til efterhånden som de blev ledige. Vi har nu i alt 40 acres. Alt er permanent græs. Den relativt lille besætning passer godt sammen med mit fuldtidsjob som klovbeskærer og frysemærkning af kreaturer.

Lægning foregår inden dørene i Odell – som regel lige før jul, - og vi håber at være færdige med lægning midt i januar. Mine kunder har fuld forståelse for, at jeg yder dem mindre service i den korte tid, lægningen står på.

Jeg er i den heldige situation, at flere af mine kunder er villige til at bytte klovbeskæring med foder. Specielt en nabo passer det godt med, for han har 250 får + tillæg. Hans lager af pelleteret foder og lamme foder synes at forsvinde – som han siger: ”I alarmerende hastighed”, - men han bliver nu ved med at sige: ”Help yourself”, - hvilket jeg så gør.

Kort efter at flokken var registreret og jeg var blevet medlem af Oxforddown-foreningen, blev jeg overtalt til at begynde at udstille på lokale

skuer og jeg blev valgt ind i Oxforddown-bestyrelsen. Vore udstillingsresultater var ekstremt "u-succesfulde", med kun en håndfuld førstepræmier i de første mange, mange skuer, og det var i den tid, hvor jeg var Præsident for Oxforddown, at det gik op for os, at Oxforddowns gen-materiale var blevet utrolig snævert i de oprindelige flokke. Så blev flere års ide om, at Tyskland måtte have noget at tilbyde os, fulgt op:

Philip Quick, undertegnede og Alan Hambley (vores sekretær og stambogsfører) rejste til Tysklands Elite-auktion, hvor vi havde fornøjelsen og privilegiet at møde flere tyske avlere, specielt Dieter Voigt og Klaus Wuttge sammen med to danske entusiaster, Inge og Asger Markussen.

Vi foretog adskillige yderligere ture til Tyskland, før vi udvalgte tre væddere fra Weser-Ems. Disse væddere blev brugt i den følgende sæson, én fra Klaus Wuttge til Longfriday-fårene. De andre to blev brugt i Wiltshire på Philips Applewick-flok.

Vi byttede væddere i flere sæsoner, før det blev nødvendigt at introducere mere nyt blod. Igen besøgte vi Tyskland, mødte vore tyske og danske kolleger og fandt nogle besætninger at besøge, da det viste sig umuligt at importere fra auktioner. To væddere blev til sidst købt i Bayern, fra Herr Strassl og Herr Huber.

Bortset fra mangel på blodlinjer, var en hovedgrund til at importere væddere, at de

engelske Oxforddown havde mistet den gode kropsform, hvilket de tyske væddere med sikkerhed ville forbedre, skønt de skuffede på visse avlskarakteristika.

At blande nyt blod i vore får viste sig at være mere kompliceret, end vi nogensinde havde regnet med!! Første krydsning var ret succesfyldt, med gode vædderauktioner, øget pris på slagtelam og klassevindere på nogle af de største skuer. Philip vandt afkomsgruppe efter Dieters vædder på Royal Show, mens vi klarede os godt med Dresden-vædderen. Lammene blev også placeret højt i individuelle klasser.

Vi brugte alle 5 importerede væddere med varierende grader af succes. Ved at bruge de tyske væddere for ensidigt, ville det gå ud over den oprindelige engelske type, hvilket ikke var påskønnet af alle engelske avlere.

Hoved-ulempen var, at benene var tyndere end de engelske. Og hovedet var meget feminint. Vi begyndte at bruge engelsk vædder på afkommet efter de tyske, og resultatet var meget opmuntrende – både på skuer og auktioner. I år (2012) er det lykkedes os at vinde vores første Interbreed. – Med tvillinge-gimmere efter Barleypark Gisbourne på et hundyr efter en tysk vædder. Vi har også vundet i Moreton i Marsh med den bedste af de to tvillinger, i Melton med en anden Gisbourne x Tysk vædder. Vi har solgt flere hundyr end nogensinde i år, men vædder-

auktionerne har været dårlige, skønt det har de været for alle i år!

Introducering og brug af tysk import har gjort Philips og min flok i stand til at bruge alle tilgængelige engelske blodlinjer uden risiko for indavl.

Som nævnt tidligere finder læmningerne sted fra først i december til midt i januar for at være sikre på at have nok af kønsmodne lam at udstille på de første store skuer, - og for at de frasorterede lam er klar til påskemarkedet.

Fårene kommer på stald 10-14 dage før læmning og har fået deres nødvendige clostridievaccination 14 dage tidligere. Fodret er ret simpelt med ensilage lavet af grønrug, og det vigtigste kraftfoder er en hjemmeblanding med 18 % protein, indtil min nabo får købt sine foderpiller. Så begynder vi at fodre med disse. Og det gør vi hele vejen igennem, enten til lammene bliver vænnet fra eller til de bliver lukket ud. Til lammene bruges en 20 % pelleteret foder, som reduceres til 18 %, når lammene er 5-6 uger gamle. Så får de en coccidieblanding, som er i pillerne.

Lammene fravænes, - enten ved at fjerne mødre eller ved at sende dem til marked. (For at holde lammene i samme miljø). Det sker i sidste del af marts. Lammene bliver inden døre 2-

3 uger for sig selv. Derefter lukkes de på græs med adgang til lammekraftfoder.

Lammene er selekterede før de når 40 kg, som er maximum markedsvægt.

Vores avlsvæddere, åringsvæddere og -hundyr går ude om vinteren på grund af pladsmangel, - skønt de har adgang til ad-libitum ensilage og en vis mængde kraftfoder.

Med kun én importvædder tilbage, overvejer vi begge endnu en tur til Elite-Skuet i Tyskland. Denne gang vil vi købe hver for sig, så vædderen kan blive i besætningen. Vi har jo stadig mulighed for at skifte over, så vi undgår at skulle importere igen foreløbig.

Jeg har købt en vædder fra vores Præsident - en vædder, som er helt uden for mine blodlinjer, så forhåbentlig kan jeg klare mig i flere sæsoner.

Jeg føler mig tryk ved, at det var en rigtig beslutning med den oprindelige import, men jeg er motiveret for endnu en spejdermission, da jeg så også får mulighed for at være sammen med mine entusiastiske kolleger fra Tyskland og Danmark.

Med venlig hilsen

Martin og Jean Johnson

Longfriday Oxfords, Northamptonshire, England”

Får og Lam på græs

De fleste af os har fået vores får og lam på græs. Spørgsmålet er: Skal de store lam med ud på græs? Det vil altid være sådan, at i den første tid på græs, taber lammene sig – eller står i bedste fald stille. Det kan selvfølgelig afhjælpes en hel del med, at man giver kraftfoder til lammene. Men selv om man gør det, så vil den første måned ude resultere i en meget lav tilvækst. Så, hvis det er store lam, der skal slagtes: Lad dem blive inde på deres sædvanlige foder – og i deres sædvanlige miljø. Der vil så ikke komme noget dyk i vækstkurven. De lam, som er kommet med ud: Her skal man være opmærksom på løbeorm. Gør dig det til en vane at vende et øjenlåg på et lam en gang imellem – især i varme perioder. P.gr.a. Hæmonchus-orm. De andre løbe-tarmorm viser sig i reglen med tynd mave. For begge ormetyper gælder det, at det ormemediel, der skal bruges, skal bestilles gennem dyrlægen. For at få ormemediet, skal der ligge en diagnose via en gødningsprøve. Altså: En plasticpose på hånden, fange nogle friske gødningsklatter fra forskellige lam – i samme pose og aflevere det til dyrlægen. Nogle dyrlæger mener, at landmanden er dygtig nok til selv at stille diagnosen – og udleverer midlet uden gødningsprøve. Det første ormeangreb begynder oftest omkring Sankt Hans. Går dyrene på det samme areal hele sommeren, vil det være en god investering at behandle hver 6. uge – indtil efterårskulden sætter ind. (Vær opmærksom på slagtefrist – de forskellige midler har forskellig længde). Ofte stillet spørgsmål: "Skal de gamle får også behandles?" Generelt er det ikke nødvendigt, da de har opbygget en vis grad af immunitet.

Dyrskuer

Sommerens dyrskuer er ved at være i gang. Hvis ikke man selv deltager, så vil det være en god idé at komme og få en snak med udstillerne. For at se, hvilket niveau, vores race er på for øjeblikket. I Herning får vi i år besøg af Schleswig-Holsteins fåreavlsforening. De ser på bedømmelsen de første par dage. Siden tager de ud for at se på produktions- og avlsbesætninger. Der forventes også – som i de forløbne år besøg fra det øvrige Tyskland, Tjekkiet og Letland.

Sommerens dyrskuer:

- Maj: Fjerritslev Dyrskue
Landbrugsmessen Gl. Estrup, Auning
Hygum Hjemstavns gård, Rødding
Det Sønderjyske Fællesskue, Aabenraa
- Juni: Lemvig Marked og Dyrskue
Nibe Dyrskue
Det Fynske Dyrskue, Odense
LRØ dyrskue, Horsens
Løgstør Dyrskue
MidtWest Farmshow, Skive
Historisk Dyrskue, Ringkøbing/Skjern
Hjørring Dyrskue
Børn & dyr - på Bregentved, Haslev
- Juli: Landsskuet, Herning
Dyrskuet i Ribe
Hobro Dyrskue
Dyrskuet i Thy-Mors, Thisted
Roskilde Dyrskue
- August: Dyrskuet i Aulum

Dommerkursus

En foreløbig dato for årets dommerkursus er 29. september. Stedet er endnu ikke fastlagt, men hold øje med hjemmesiden. Nogen vil med det samme sige: "Nej, - jeg skal ikke være dommer". Det behøves heller ikke. Men det er en rigtig god idé at deltage. Her lærer man at sortere sine avlsdyr. – For funktionelle egenskaber og kvalitet. Det er nok den mest spændende begivenhed, man kan deltage i. Alle Oxforddownavlere opfordres til at tage med. Man går i dybden med detaljerne. Og får gode drøftelser – også på tværs af racerne. Der trænes især omkring kåring af dyr – og mentorer er tilknyttet de enkelte små dommerhold. Der undervises i etik omkring bedømmelse. Navnlig etik når der gives karakteristik. Ved dommerkurset startes med, at de forskellige racer fortæller, hvad der er særegent for deres race – samt fortæller om deres racemål.

Dommerkursus – årets mest spændende begivenhed for fåreavlere...!

Vædderlamsskue

7. september er der i Herning planlagt vædderlamsskue. Her er det hensigten at samle nogle gode vædderlam. Derfor: Kig nogle gode vædderlam ud i besætningen og tilmeld dem. Der kommer nærmere på vores hjemmeside, så snart vi ved mere. Der bliver en almindelig dyrskuekonkurrence, lammene kåres, scannes og der bliver en slagtemesterbedømmelse. De almindelige dyrskue regler gælder, dvs. maedi-, klovsygeattest samt ejererkåring. Uldlængden er – som ved dyrskuerne – 2 cm. Idéen med et vædderlamsskue er at finde de bedste vædderlam og få dem omsat til andre avlere.

Individafprøvning af vædderlam

Efter mange år genoptages individafprøvninger af vædderlam. Det er Foreningen af Slagtelamsproducenter, der denne gang står bag projektet. Men alle er velkomne til at tilmelde deres lam. Afprøvningen finder sted på et græsareal i Midtjylland, hvor der på adressen ikke er får i forvejen. Dyrene vil blive passet af en person, som ikke har kontakt med andre får. De lam, der er født mellem 15. april og 15. maj kan stadig nå at blive tilmeldt. Det sker til: Cato Barslund på mail: post@gl-amstrup.dk eller telefon 97548505 eller fax 97548129 senest 15. juni. (Første hold skulle være født 15.marts til 15. april. Her var der deadline for tilmelding 15. maj – der er vist stadig plads – så prøv at spørge Cato). 1. hold afprøves fra 15. juli til 1. oktober. Andet hold afprøves fra 15. august til 1. november. Det er hensigten at afholde en auktion ved prøvens afslutning.

Kåring

Foreløbig er weekenden 5.-6. oktober sat af til kåring. Dommere er Brian Lundgård og Asger Markussen. Suppleanter er Knud Ole Dal og Morten Jakobsen. Tilmelding til Asger Markussen. Benyt lejligheden til at få jeres dyr kåret. Det giver god oplysning om stærke og svage sider hos dyret.

Den årlige Elite-auktion i Tyskland

Det foregik i år i Ansbach nær München. Priserne var gode i forhold til året før. Samtlige Suffolk blev solgt. Det samme gjaldt næsten alle Oxforddown. Højeste pris var 31.000 danske kroner, men en del var op imod rekorden. Mindsteprisen var 500 euro. Skuet fik en meget dårlig start: Først ville den Schleswig-Holstenske konsulent ikke acceptere vægten (fårene skulle vejes og scannes ved ankomst). Det viste sig, at den vejede 20 kg for lidt. Så alle måtte vejes igen på en ny vægt. Da de næsten var færdige med at scanne, sagde én af dommerne: "Tallene for fedttykkelse passer ikke" (de var mellem 3 og 6 millimeter). Firmaet, der havde solgt scanningsapparatet blev kontaktet. De sagde: "Ja, det er rigtigt – det er skindets tykkelse, I måler". Tidlig næste morgen måtte man så i gang med at scanne alle dyrene igen. Chefen for skuet skulle berette om dagens resultater ved aftenmødet. Hun havde fået det forkerte stykke papir om scanning udleveret, så der blev stor latter, da hun remsede de forkerte tal op.

Generalforsamling

Foreløbig dato er 13. oktober.

Dagsorden og sted kommer i næste Nyhedsbrev.

Gen-Ressourcer

Stephen Hall fra det engelske Landbrugsministerium har rettet henvendelse til Dansk Oxforddown for at spørge, om vi havde frossen sæd og embryoner på lager. Han er ved at lave en opgørelse over generne i hele verden for de enkelte racer. Når hans rapport er færdig, lægger vi link til den på vores hjemmeside. Vi måtte jo desværre sige til ham, at vi ikke har frossen genmateriale til at ligge i Danmark. Vi fortalte ham, at vi har gode gener, men i de levende får. (Ikke mange - men gode).

Klovsyge

Apropos unødvendige og dyre tiltag for avlerne. Det er ved at løbe af sporet med reglerne for klovsyge. Det dur ikke hele tiden at klistre nye krav på. Der er forhindringer nok. På sidste Racemøde (her er alle formændene for racerne inviteret) blev der nedsat et udvalg (Morten Jakobsen, Lene Wohlfarth, Ron Bon, Brian Lundgård, Asger Markussen – Klaus Snede Pedersen er tilknyttet), som skal lave nogle fornuftige regler. I øjeblikket arbejdes der på at indsamle viden om klovsyge fra hele verden.

Importregler

En gruppe under Dansk Fåreavls Avlsudvalg (Anne Nymand, Lene Wohlfarth, Morten Jakobsen, Ron Bon og Asger Markussen) arbejder for øjeblikket på en modernisering af import-reglerne for at man kan blive optaget i Dansk Fåreavlsforenings Sundhedsregister (som er Maedi-registret). Der skal ikke herske tvivl om, at vil man ikke være med i dette register, så kan man jo importere efter EU-reglerne. Fra Oxforddownforeningens side anbefaler vi dog, at man er med i Sundhedsregistret. Så kan man nemlig være med på Dyrskuer. Desuden er det lettere at sælge sine avlsdyr, da mange købere efterspørger dyr fra besætninger, der er med i Sundhedsregistret. Udvalgets holdning er, at hvis man køber dyr i udlandet, som har samme sundhedsstatus som de danske, så skal det være lettere at få dem ind i danske besætninger. Vi skal hele tiden sørge for ikke at gøre tingene unødvendigt dyre og besværlige for vore avlere. Således, at det ikke bliver for fristende at importere efter EU's regler alene. Den tredje mulighed: At importere ulovligt hverken kan eller vil vi konkurrere med. Kreaturer, som har større nationaløkonomisk betydning, har slet ikke så strenge importkrav som fårene.

Letland

Vi har på vores hjemmeside haft et opslag om avlsmateriale til Letland. Vi tog det af igen, fordi den lettiske regering endnu ikke var klar til at betale. Vi regner med, at vi er med i kapløbet sammen med Tyskland, og så snart, der kommer nyt, skriver vi om det.

Vigtige datoer:

Vædderlammeskue: 7. september

Dommerkursus: 29. september

Kåring: 5. – 6. oktober

Generalforsamling: 13. oktober

Ulve

De første angreb på får har forekommet. Det er ikke et rart syn. Det er svært at forstå, at nogen synes, vi skal have sådan et rovdyr i Danmark. De var klogere for 200 år siden og skød den sidste. Sidste år blev der dræbt 511 får i Sverige plus 150 forsvundne får. I delstaten Sachsen har man samlet 9000 underskrifter imod ulven. Hvor mange, det er blevet til i Danmark, kan man se på www.ulvefritdanmark.dk. Mange steder i Europa stilles der så store krav til hegning og hunde til at passe på fårene før man kan få erstatning, at det for mange danskere vil være urealistisk, hvis der kræves det samme. Nogle Lammeproducenter har været til møde i Tyskland for at undersøge muligheder og erfaringer. Vi skriver mere om dette i næste Nyhedsbrev. For øjeblikket er man bedre stillet, hvis det er hunde, der angriber. Så er det hundeejerens ansvarsforsikring, der betaler. Hvis ikke hunden kan findes, har forsikringsselskaberne en fælles pulje, som betaler - hele skaden (både hegn og får og eventuelle ufødte lam, som kastes; samt arbejdstid).

